

COVID-19 PANDEMİSİNDE TÜRK PROFESYONEL FUTBOLCULARIN COVID-19 KORKUSU VE KAYGI DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Ferhat ÇİFÇİ¹ABC, Abdurrahman DEMİR²ADE,

¹Artvin Çoruh Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Artvin, TÜRKİYE

A Çalışma Deseni (Study Design)

B Verilerin Toplanması (Data Collection)

C Veri Analizi (Statistical Analysis)

D Makalenin Hazırlanması (Manuscript Preparation)

E Maddi İmkânların Sağlanması (Funds Collection)

ÖZET

Orijinal Makale

Amaç: Bu araştırmanın amacı, COVID-19 pandemisi sosyal izolasyon sürecinde Türkiye liglerinde oynayan profesyonel futbolcuların korku ve kaygı düzeylerini ortaya koymaktır.

Yöntem: Araştırma, betimsel bir araştırmadır. Araştırmaya, 2019-2020 sezonunda Türkiye futbol liglerinde oynayan 65 profesyonel futbolcu katılmıştır. Katılımcıların yaşları 18 ile 39 arasında değişmektedir. Katılımcılar "kolayda örnekleme yöntemi" kullanılarak araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırma öncesi Artvin Çoruh Üniversitesinden "Etik Kurul Onayı" alınmıştır. Veriler internet ortamında oluşturulan online anket aracılığıyla ve gönüllü olarak toplanmıştır. Katılımcılara 01-30 Haziran 2020 tarihleri arasında ulaşılmıştır ve elektronik ortamda bilgilendirilmiş onam formları alınmıştır. Araştırmada, COVID-19 Korkusu Ölçeği ile Algılanan Stres Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde parametrik testlerden t testi ve tek yönlü ANOVA testi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmada katılımcıların %61.5'i bekar, %38.5'i erkektir. %15.4'ü süper lig, %46.2'si TFF 1. lig, %38.5'i ise TFF 2. ligde futbol oynamaktadır. Katılımcıların %35.4'ü COVID-19 pandemisi sürecinde TFF'nin futbol müsabakalarını yeniden başlatma kararının doğru olduğunu belirtirken, %64.6'sı ise yanlış olduğunu belirtmiştir. Ayrıca katılımcıların COVID-19'a bağlı korku ve stres düzeylerinin orta düzeyde olduğu, bekar ve evli katılımcıların COVID-19 korkusu ve algıladıkları stres arasında fark olmadığı, liglere göre TFF 2. liginde oynayan futbolcular aleyhine algılanan stres puanları ve yetersiz öz-yeterlik algısı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu, pandemi sürecinde futbol liglerinin yeniden başlatılması kararının yanlış olduğunu ifade eden katılımcıların korku ve stres düzeyinin, kararın doğru olduğunu ifade eden katılımcılara göre daha yüksek olduğu, COVID-19 korkusu puanları ve algıladıkları stres puanlarının yaşlarına bağlı olarak farklılık göstermediği ortaya çıkmıştır.

Sonuç: Sonuç olarak Türkiye liglerinde profesyonel olarak oynayan futbolcuların COVID-19 korkusu ve algıladıkları stres düzeylerinin orta düzeyde olduğu ve futbolcuların aslında bu süreçten çok etkilenmedikleri söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19 Korkusu, Algılanan Stres, Profesyonel Futbolcular

EXAMINATION OF COVID-19 FEAR AND ANXIETY LEVELS OF TURKISH FOOTBALL PLAYERS IN THE COVID-19 PANDEMIC

ABSTRACT

Original Article

Aim: The aim of this research is to reveal the fear and anxiety levels of Turkish football players in the COVID-19 pandemic.

Method: This study is a descriptive research. 65 participated in the study who played professional soccer in Turkey. The ages of the participants vary between 18 and 39. Participants were included in the study by using "easy sampling method". "Ethics Committee Approval" was obtained from Artvin Coruh University before the research. The data were collected voluntarily and via an online survey created on the internet. Participants were reached between 01-30 June 2020 and informed consent forms were received electronically. The COVID-19 Fear Scale and Perceived Stress Scale were used in the study. T-test and one-way ANOVA test were used in the analysis of the data.

Findings: 61.5% of the participants are single and 38.5% are male. 15.4% of them play football in the super league, 46.2% in the TFF 1st league and 38.5% in the TFF 2nd league. 35.4% of the participants stated that TFF's decision to restart football competitions during the COVID-19 pandemic process was correct, while 64.6% stated that it was wrong. In addition, it was found that the fear and stress levels of the participants were moderate due to COVID-19 it was revealed that there was no difference between single and married participants' fear of COVID-19 and the stress they perceived. According to the leagues, there was a statistically significant difference between the stress scores perceived against football players playing in the TFF 2nd league and the insufficient self-efficacy perception scores. It was revealed that the level of fear and stress of the participants, who stated that the decision to restart football leagues in the pandemic process was wrong, was higher than the participants who stated that the decision was correct. It was found that COVID-19 fear scores and perceived stress scores did not differ depending on their age.

Conclusion: As a result, it can be said that Turkish footballers fear of COVID-19 and their perceived stress levels are moderate and footballers are not actually affected by this process.

Keywords: COVID-19 Fear, Perceived Stress, Professional Footballers

*Sorumlu Yazar, Corresponding Author: Abdurrahman DEMİR, ademir@artvin.edu.tr,

Çıkar Çatışması, Yok – Conflict of Interest, No, Etik Kurul Raporu veya Kurum İzin Bilgisi- Ethical Board Report or Institutional Approval, Var/ Yes

1. GİRİŞ

Aralık 2019'da, Çin'in Hubei bölgesinde nedeni bilinmeyen yerel bir akciğer iltihaplanması salgını tespit edilmiş ve Çinli uzmanlar tarafından yapılan ilk testlerde semptomların şiddetli akut solunum sendromuna (SARS) benzemekle birlikte yeni tip bir koronavirüsün (COVID-19) ölümcül bir hastalığa neden olduğu belirlenmiştir (WHO, 2020a). Bu hastalık, bir ay gibi kısa sürede yüksek bulaşıcılık özelliği (Liu, Liu ve Zhong, 2020) sebebiyle Çin'in tümünü etkisi altına almakla kalmayıp 27 ülkeye yayılmıştır (WHO, 2020b). Tespit edilen vakalarda da solunum yolu enfeksiyonu, zatürre, böbrek yetmezliği, kalp krizi hatta çoklu organ yetmezliği gibi ciddi sağlık sorunlarının (Yalçın, 2020) tetiklediği yüksek oranlarda morbidite ve mortaliteye neden olduğu raporlanmıştır (Lipsitch ve ark. 2020). Dünya Sağlık Örgütü de (WHO) yapmış olduğu toplantıda dünyanın ciddi bir problemle karşı karşıya olduğunu belirtmiş ve salgını, pandemi olarak ilan etmiştir (WHO, 2020c). Bu karar tüm dünyada küresel çapta endişe ve korku yaratmıştır. Bu nedenle tüm dünyada devletler tarafından günlük hayatı etkileyen sokağa çıkma yasağı da dahil olmak üzere kısıtlayıcı önlemler alınmış ve birçok organizasyon iptal edilmiştir. (Hellewell ve ark. 2020). Tüm bu önlemlere rağmen COVID-19 pandemisine bağlı vaka ve ölüm sayılarının kontrol edilememesine, salgının kontrol edilme zamanının öngörülememesi de (Bao ve ark. 2020; Zandifar ve Badrfam, 2020) eklenince başta futbol olmak üzere tüm spor müsabakalarında yayılmayı önlemek için sosyal mesafenin anahtar bir faktör olduğu düşünülmüş ve birçok ülke federasyonu tarafından maçların seyircisiz oynanması kararı alınmıştır (Duarte Muñoz ve Meyer, 2020). Gelişen dünyada ülkelerin, artık kendilerini futbol yoluyla tanıtmaya veya kabul ettirme yoluna gittikleri bildirilmektedir (Zambak ve Sever, 2020). Uzun lig süresinin tamamı ya da yarısının futbolcuların fiziksel kapasitelerini olumsuz etkilemekte, bunun yanı sıra psikolojik durumları ve kaygı düzeylerini de etkilediği düşünülmektedir (Zambak, 2019). Özellikle milyonlarca dolarlık geliri ile büyük bir ekonomiye dönüşmüş olan futbol branşında, çok sayıda futbolcunun COVID-19 testinin pozitif çıkması, spor dünyasında tepkilere yol açmış (Corsini ve ark. 2020) ve birkaç ülke dışında tüm dünyada futbol müsabakaları ertelenmiştir. Toplu olarak açık havada yapılan antrenmanlar dahil her türlü sportif faaliyet yasaklanmıştır. Bu çerçevede Türkiye'de 19.03.2020 tarihinde gerçekleşen 'Koronavirüsle Mücadele Eşgüdüm Toplantısı'nda futbol dahil tüm spor müsabakaları geçici olarak ileri bir tarihe ertelenmesi kararı alınmıştır (TFF, 2020a). Ancak pandeminin hızının yavaşlaması üzerine Türkiye Futbol Federasyonu tarafından futbol müsabakalarının kademeli olarak başlatılması kararı alınmıştır (TFF, 2020b). Oysa futbol, fiziksel temas gerektiren bir spor dalıdır ve futbolcular, günlük antrenman ve müsabakalarda takım arkadaşları ve rakip takım oyuncuları ile yakın temas halinde bulunmaktadır (Corsini ve ark. 2020). Bu durum, futbolcuların enfekte olma riskini artırmaktadır. Her ne kadar genç olmaları nedeniyle ölüm riskinin düşük olmasına rağmen bu durumun futbolcular üzerinde büyük baskı oluşturacağı, onlarda kaygı ve korku gibi psikolojik sorunların ortaya çıkacağı düşünülmektedir.

Korku, tehdit edici uyarıların algılanmasıyla tetiklenen hoş olmayan bir duygusal durum olarak tanımlanır (de Hoog ve ark. 2008). Salgın hastalıklar gibi olağanüstü durumlar birçok insanda korku uyandırabilir. Özellikle bu korku, bazı bireylerin COVID-19 hastası olmamasına rağmen kendisini hasta gibi görüp intihar etmesine yol açabilmektedir (Goyal ve ark. 2020; Mamun ve Griffiths, 2020). COVID-19 hakkındaki belirsizlik insanlarda korkuya neden olmuştur. Ayrıca COVID-19 hakkında kafa karıştırıcı bilgilerin olması insanların daha fazla endişe duymalarına neden olmuştur (Egunjobi, 2020). COVID-19 pandemisinin psikolojik etkilerinin oldukça büyük olduğu vurgulanmakta ve bu yüzden bu gibi korkuları değerlendirmenin önemli olduğu bildirilmektedir (Pakpour ve Griffiths, 2020).

Benzer şekilde bir pandemide oluşan korku, sağlıklı bireylerin anksiyete ve stres seviyelerini arttırmakta ve önceden psikiyatrik bozuklukları olanların semptomlarını yoğunlaştırmaktadır (Shigemura ve ark. 2020). Anksiyete, tansiyon, endişe ve artan kan basıncı, terleme, baş dönmesi veya hızlı ve zayıf bir kalp atışı gibi fiziksel değişiklikler hissidir (Major ve ark. 2000). Salgın durumlarında, kültür, ırk, din, konum, sosyal statü ve ekonomik durumdan bağımsız olarak COVID-19 hastalığına yakalanma düşüncesi (Egunjobi, 2020), bu hastalığın belirsizliği, ölüm istatistiklerinin anlık olarak iletilmesi, geleceğe ilişkin endişeler (Banerjee, 2020), önlemlerin yeterli olup olmadığı (Moghanibashi-Mansourieh, 2020) gibi durumlar kaygıya neden olabilecek durumlar olabilmektedir. Futbol görsel yönüyle milyonların ilgi odağı olduğu için futbolcuların performans be motorik özellikleri de bu sebeple iyi olmalıdır. Dolayısıyla, futbolculardan istenilen bu beklentilerin sporculara kaygı yönünden yük getirmesi hayatın doğal akışına uymaktadır. (Zambak ve Akkoyunlu, 2019). Tüm bunların üstüne COVID-19 pandemisi gibi zor bir sürecin de eklenmesi futbolcuların COVID-19 korkuları ve bu duruma bağlı olarak kaygı düzeylerinin belirlenmesi önem arz etmektedir.

Bu açıklamalar ışığında; COVID 19 pandemisi sürecinin sporcular psikolojisini olumsuz etkileyeceği bu araştırmanın hipotezidir. Ancak literatür incelendiğinde, yapılan erken araştırmaların çoğu virüsün genomik özellikleri (Lu, 2020; Cascella ve ark. 2020) ile salgının epidemiyolojisi, klinik özellikleri (Huang, 2020; Chen, 2020), ve psikolojik etkisini (Huang ve Zhao, 2020; Rubin ve Wessely, 2020) tespit etmeye odaklanmaktadır. Oysa bu süreçte profesyonel futbolculara yönelik araştırmalara rastlanmamıştır. Bu bağlamda araştırmanın amacı, COVID-19 pandemisi sürecinde Türkiye liglerinde oynayan futbolcuların korku ve kaygı düzeylerini ortaya koymaktır.

2. MATERYAL ve YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, COVID-19 pandemi sürecinde Türkiye liglerinde oynayan profesyonel futbolcuların korku ve stres düzeylerinin belirlenmesi ve farklı değişkenler açısından karşılaştırılması amacıyla yapılan betimsel bir çalışmadır. Betimsel araştırma modeli, var olan bir durumda minimum iki değişken arasındaki beraber değişimin olup olmadığını, eğer değişim varsa bunun düzeyini saptamak maksadıyla yapılan araştırma desenidir (Karasar, 2015).

2.2. Araştırma Grubu

Araştırmaya, 2019-2020 sezonunda Türkiye`de süper lig, TFF 1. lig ve TFF 2. liginde futbol oynayan 65 profesyonel futbolcu katılmıştır. Katılımcıların yaşları 18 ile 39 arasında değişmektedir. Yaş ortalaması 24.35±6.38`dir. Katılımcılar “kolayda örnekleme yöntemi” kullanılarak araştırmaya alınmıştır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada COVID-19 korkusu ölçeği ile Algılanan stres ölçeği kullanılmıştır.

COVID-19 Korkusu Ölçeği

Araştırmada, katılımcıların COVID-19'a ilişkin korku seviyelerini belirlemek amacıyla Ahorsu ve ark. (2020) tarafından geliştirilen ve Türk toplumu için Satici ve ark. (2020) tarafından uyarlanan COVID-19 korkusu ölçeği kullanılmıştır. Ölçek tek boyutlu olup 7 maddeden oluşmaktadır. Ölçek maddeleri puanlamaları 1 (kesinlikle katılmıyorum) ile 5 (kesinlikle katılıyorum) arasında değişmektedir. En yüksek ölçek puanı 35 en düşük ise 7'dir. Yüksek puan COVID-19'a yönelik korkunun fazlalığına işaret ederken düşük puan azlığına işaret etmektedir. Ölçeğin Türkçe formu için cronbach alpha iç tutarlık katsayısı .84'tür. Mevcut bu araştırma için ise .84 olarak hesaplanmıştır.

Algılanan Stres Ölçeği

Araştırmada katılımcıların COVID-19 pandemisi sürecinde stres düzeylerini ortaya koymak amacıyla algılanan stres ölçeği kullanılmıştır. Ölçek, Kamarck ve Mermelstein (1983) tarafından geliştirilmiş ve Türkçe'ye Eskin ve ark. (2013) tarafından uyarlanmıştır. Ölçek iki boyutlu 14 maddeden oluşmaktadır. Ölçek maddeleri 0 (hiçbir zaman) ile 4 (çok sık) arasında puanlamaktadır. Ölçeğin en düşük puanı 0, en yüksek puanı ise 56'dır. Ölçekten alınacak yüksek puanlar bireyin stres düzeyinin fazla olduğunu göstermektedir. Ölçeğin 14 maddelik Türkçe formu için cronbach alpha iç tutarlık katsayısı .84, yetersiz öz-yeterlik algısı subskalası için .81, stres/rahatsızlık algısı subskalası için .76 bulunmuştur. Bu çalışma için ise sırasıyla .80, .83 ve .70 olarak hesaplanmıştır.

2.4. Verilerin Toplanması

Araştırma öncesi Artvin Çoruh Üniversitesinden "Etik Kurul Onayı" alınmıştır. Veriler internet ortamında oluşturulan online anket aracılığıyla toplanmıştır. Araştırma öncesi katılımcılara, gerekli açıklamalar yapılmış ve katılımın gönüllülük esasına göre olduğu açıklanmıştır. Katılımcıların bilgilendirilmiş onamları elektronik olarak alınmıştır. Katılımcılara 01-30 Haziran 2020 tarihleri arasında ulaşılmıştır. Araştırmada takım halinde toplu olarak antrenman yapan katılımcıların verileri değerlendirilmiştir.

2.5. Verilerin Analizi

Araştırma sonucundaki verilerin analizinde öncelikle betimsel istatistikler incelenmiş ve yapılacak analize karar vermek için verilerin normal dağılımını anlamak için çarpıklık ve basıklık değerleri ile bakılmıştır. Verilerin normal dağılması ve parametrik test için gerekli olan diğer varsayımları karşılaması nedeniyle verilerin analizinde parametrik testlerden t-testi ve tek yönlü ANOVA testinden yararlanılmıştır. Anlamlılık düzeyi .05 olarak alınmıştır.

3. BULGULAR

Tablo 1. Değişkenlerin Frekans ve Yüzde Dağılımları

Değişken	Grup	N	%
Medeni Durum	Bekar	40	61.5
	Evli	25	38.5
Lig	Süper lig	10	15.4
	TFF 1. lig	30	46.2
	TFF 2. Lig	25	38.5
Liglerin Yeniden Başlatılması Kararı	Doğru Karar	23	35.3
	Yanlış Karar	42	64.7

Tablo 1’de görüldüğü üzere, araştırmaya katılan katılımcıların %61.5’i bekar (n=40), % 38.5’i evli (n=25) olduğu; %15.4’ünün süper ligde (n=10), %46.2’sinin TFF 1. liginde (n=30), %38.5’inin de TFF 2. liginde (n=25) oynadıkları görülmektedir. Liglerin tekrar başlamasının doğru bir karar olduğunu düşünen katılımcıların sayısının 23, yanlış olduğunu düşünen katılımcıların da sayısının 42 olduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 2. Katılımcıların Medeni Durumlarına Göre COVID-19 Ölçeği ve Algılanan Stres Ölçeği Alt Boyutlarından Aldıkları Puanlara İlişkin T Testi Sonuçları

Ölçek ve Alt Ölçekler	Grup	N	\bar{X}	SS	t	p
COVID-19 Korkusu Ölçeği	Bekar	40	18.43	5.48	.583	.562
	Evli	25	19.24	5.47		
Algılanan Stres Ölçeği	Bekar	40	25.80	5.56	.717	.476
	Evli	25	26.96	7.45		
Yetersiz Öz-yeterlik Algısı Alt Ölçeği	Bekar	40	10.43	3.73	1.230	.223
	Evli	25	11.64	4.10		
Stres/Rahatsızlık Algısı Alt Ölçeği	Bekar	40	15.25	3.24	.202	.840
	Evli	25	15.44	4.30		

Araştırmada, bekar ve evli katılımcıların COVID-19 korkusu ve algılanan stres ölçekleri ile yetersiz öz-yeterlik algısı ve stres/rahatsızlık algısı alt ölçeklerinden aldıkları ortalama puanları arasında fark olup olmadığına t testi ile bakılmıştır (Tablo 2). Tablo 2 incelendiğinde, bekar ve evli katılımcıların korku ($p>.05$), algılanan stres ($p>.05$), yetersiz öz-yeterlik algısı ($p>.05$) ve stres/rahatsızlık algısı ($p>.05$) ölçek puanları arasında istatistiksel olarak manidar bir fark bulunmamıştır. Ayrıca bekar ve evli katılımcıların COVID-19 korkusu ve algıladıkları stresinin orta düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3. Katılımcıların Futbol Oynadıkları Lig Açısından COVID-19 Ölçeği Ve Algılanan Stres Ölçeği Alt Boyutlarından Aldıkları Puanlara İlişkin Anova Sonuçları

Ölçek ve Alt Ölçekler	Grup	N	\bar{X}	SS	F	p	Fark (Post Hoc)
COVID-19 Korkusu Ölçeği	Süper Lig	10	20.80	3.62	2.26 7	.11 2	-
	TFF 1. Lig	30	17.27	5.80			
	TFF 2. Lig	25	19.68	5.32			
Algılanan Stres Ölçeği	Süper Lig	10	31.00	4.64	3.82 2	.02 7*	1>3
	TFF 1. Lig	30	25.83	7.22			
	TFF 2. Lig	25	24.84	4.87			
Yetersiz Öz-yeterlik Algısı Alt Ölçeği	Süper Lig	10	13.80	2.70	4.44 1	.01 6*	1>3
	TFF 1. Lig	30	10.93	4.20			
	TFF 2. Lig	25	9.68	3.35			
Stres/Rahatsızlık Algısı Alt Ölçeği	Süper Lig	10	17.20	2.66	1.59 5	.21 1	-
	TFF 1. Lig	30	15.03	4.42			
	TFF 2. Lig	25	14.92	2.75			

* P<.05

Araştırmada, katılımcıların futbol oynadıkları lig açısından COVID-19 korkusu ölçeği, algılanan stres ölçeği, yetersiz öz-yeterlik algısı alt ölçeği ve stres/rahatsızlık algısı alt ölçeği ortalama puanları arasında fark olup olmadığı incelenmiştir (Tablo 3). Bulgular, süper lig, TFF 1. lig ve TFF 2. ligde futbol oynayan katılımcıların algılanan stres puanları (F=3.822 ;p=027) ve yetersiz öz-yeterlik algısı puanları (F=4.441; p=016) arasında istatistiksel olarak manidar bir fark olduğunu; ancak COVID-19 korkusu puanları ve stres/rahatsızlık algısı puanları arasında manidar bir fark olmadığını ortaya koymuştur. Bu farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla yapılan Tukey testi sonuçları, süper ligde futbol oynayan katılımcıların algılanan stres ölçeği (p<.05) ve yetersiz öz-yeterlik algısı alt ölçeğine (p<.05) ait puanlarının TFF 2. ligde oynayan katılımcılara göre manidar düzeyde daha yüksek olduğunu göstermektedir. Diğer bir deyişle, süper ligde oynayan katılımcıların algıladıkları stres ve yetersiz öz-yeterlik algılarının TFF 2. ligde oynayan katılımcılara göre manidar düzeyde yüksek olduğu bulunmuştur.

Tablo 4. Futbolcuların Liglerin Yeniden Başlatılması Kararını Doğru Bulup Bulmaması Açısından COVID-19 Korkusu Ölçeği ve Algılanan Stres Ölçeği Alt Boyutlarından T Testi Sonuçları

Ölçekler	Grup	N	\bar{X}	SS	t	p
COVID-19 Korkusu Ölçeği	Doğru Karar	23	16.35	6.55	.583	.008**
	Yanlış Karar	42	20.05	4.29		
Algılanan Stres Ölçeği	Doğru Karar	23	23.83	5.77	.717	.021*
	Yanlış Karar	42	27.57	6.28		
Yetersiz Öz-yeterlik Algısı Alt Ölçeği	Doğru Karar	23	9.91	3.99	1.230	.131
	Yanlış Karar	42	11.43	3.78		
Stres/Rahatsızlık Algısı Alt Ölçeği	Doğru Karar	23	13.83	3.61	.202	.013*
	Yanlış Karar	42	16.14	3.45		

* P<.05, ** P<.01

Araştırmada, katılımcıların TFF'nin futbol müsabakalarını yeniden başlatma kararını doğru bulup bulmamaları açısından COVID-19 korkusu ve stres ölçeklerinden aldıkları puanlar arasında fark olup olmadığı incelenmiştir (Tablo 4). Bulgular, futbol müsabakalarının yeniden başlatılması kararının doğru ve yanlış olduğunu ifade eden katılımcıların COVID-19 korkusu ölçek puanları ($t=-.583$; $p=.008$), algılanan stres ölçek puanları ($t=-.717$; $p=.021$) ve stres/rahatsızlık algısı alt ölçek puanları ($t=-.202$; $p=.013$) arasından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunurken yetersiz öz-yeterlik algısı alt ölçeği puanları açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t=-1.230$; $p=.131$). Başka bir ifadeyle, pandemi sürecinden futbol liglerinin yeniden başlatılması kararının yanlış olduğunu ifade eden katılımcıların korku ve stres düzeyinin, kararın doğru olduğunu ifade eden katılımcılara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Müsabakaların yeniden başlatılmasını doğru bir karar olarak bulan katılımcıların korku düzeyinin düşük, yanlış bir karar olarak bulan katılımcıların ise orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca müsabakaları başlatma kararının doğru ve yanlış olduğunu belirten katılımcıların stres puanlarının orta düzeyde olduğu bulunmuştur.

Tablo 5. Katılımcıların Yaşları ile COVID-19 Korkusu Ölçeği ve Algılanan Stres Ölçeği Alt Boyutlarına İlişkin Korelasyon Analizi Sonuçları

Değişken	COVID-19 Korkusu Ölçeği		Algılanan Stres Ölçeği (Toplam)		Yetersiz Öz-yeterlik Algısı Alt Ölçeği		Stres/Rahatsızlık Algısı Alt Ölçeği	
	r	p	r	p	r	p	r	p
Yaş	.098	.438	.025	.846	.05	.551	-.034	.785

Araştırmada katılımcıların yaşları ile COVID-19 korkusu ölçeği ve algılanan stres ölçeği ortalama puanları arasında ilişki olup olmadığına bakılmıştır. Tablo 5'e göre, katılımcıların yaşları ile COVID-19 korkusu puanları ($r=.098$; $p=.438$), algılanan stres puanları ($r=.025$; $p=.846$), yetersiz öz-yeterlik algısı puanları ($r=.075$; $p=.551$) ve stres/rahatsızlık algısı puanları ($r=-.034$; $p=.785$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. Bu bulgular, pandemi sürecinde katılımcıların COVID-19 korkusu puanları ve algıladıkları stres puanlarının yaşlarına bağlı olarak farklılık göstermediğini ortaya koymaktadır.

4.TARTIŞMA

Bu araştırma, COVID 19 pandemisi sürecinde Türkiye liglerinde oynayan futbolcuların korku ve kaygı düzeylerini belirlemek, medeni durum, oynanan lig, yaş ve müsabakaların yeniden başlatılması ile ilgili futbolcu görüşleri açısından incelemek amacıyla yapılmıştır. COVID-19 kaynaklı belirli bir stres düzeyi tamamen normal olmakla birlikte, yüksek kaygı veya stres seviyeleri günlük yaşam üzerinde yıkıcı bir etkiye sahip olabilir. Bu bağlamda, spor psikologları, pandemi sırasında sporcular arasında çevrimiçi psikolojik danışma ve psikolojik bozuklukların teşhisi için artan bir talep olduğunu bildirmektedirler. Örneğin, enfekte olma korkusu, enfekte olması durumunda iyileşebilme kaygısı, yeterli antrenman yapamama duygusu, obsesif-kompulsif bozukluk ve aile çatışmaları gibi etkiler görülebilir. Stresi yönetememe ve uygun bir şekilde başa çıkamama, bazı sporcuların kısa veya uzun süreli depresyon geçirmesine neden olabilir (Frank ve ark. 2020). Özellikle hareketsiz kalınan dönemlerde takım sporu sporcularının kendi takımlarından tecrit olmaları, takım arkadaşlarına olan uzaklıkları, antrenörleriyle online ve yetersiz etkileşim taraftar, spor organizasyonları ve medya gibi sosyal destek eksikliğinin olması bazı psikolojik sorunlara yol açabilmektedir (Reardon ve ark.

2019). Bizim araştırmamızda ise katılımcıların COVID-19`a bağlı korku ve stres düzeyinin orta düzeyde olduğu bulunmuştur. Bu durumun futbolcuların COVID-19 nedeniyle çok fazla mental sorun yaşamadıkları olarak yorumlanabilir.

Araştırma kapsamında katılımcıların korku ve kaygı puanlarının medeni durum açısından farklılaşp farklılaşmadığı incelenmiş, hem evli hem de bekar katılımcıların COVID-19 korkularının ve algıladıkları stresin orta düzeyde olduğu bulunmuştur. Ayrıca iki grup arasında anlamlı farkın olmadığı görülmüştür. COVID-19 pandemisinden önce yapılan bir araştırmada futbolcuların medeni durumlarına göre ruh hali düzeylerinde anlamlı farklılık bulunamamıştır (Taşpınar 2019). Bizim araştırmamız da bu araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Dolayısıyla COVID-19 pandemisinin evli ya da bekar futbolcular üzerinde önemli bir etkisinin olmadığı söylenebilir. COVID-19 pandemisi sürecinde medeni durum değişkenine göre futbolcuların mental durumlarını inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır. Fakat Çin`de normal popülasyon üzerinde yapılan bir araştırmada COVID-19 döneminde evli ve bekar kişilerin mental durumları açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır (Wang ve ark. 2020). Bu çalışma da araştırmamızı destekler niteliktedir. İster futbolcu olsun ister olmasın COVID-19 sürecinin hem bekar hem de evli bireyleri aynı derecede etkilediği sonucuna varılabilir.

Bir diğer değişken olan lig değişkenine göre de süper ligde oynayan katılımcıların algıladıkları stres ve yetersiz öz-yeterlik puanlarının TFF 2. ligde oynayan katılımcılara göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulunmuştur. COVID-19 sürecinde, Türkiye amatör liglerinde oynayan futbolcular üzerinde yapılan bir araştırmada, amatör futbolcuların durumsal kaygı seviyeleri ile psikolojik performans seviyeleri arasında pozitif yönlü düşük düzeyli ilişki ortaya çıkmıştır (Arısoy ve ark. 2020). Bu araştırmanın sonuçları bizim araştırma sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Alt liglerde oynayan futbolcuların daha çok kaygı yaşadıkları söylenebilir.

Bu araştırmaya katılan katılımcıların %35.4`ü COVID-19 pandemisi sürecinde TFF`nin futbol müsabakalarını yeniden başlatma kararının `doğru` olduğunu belirtirken, %64.6`sı ise `yanlış` olduğunu belirtmiştir. Fakat, Afacan ve Onağ (2020) süper lig futbolcuları üzerinde yaptıkları araştırmalarında futbolcuların 12`sinin (%71) `Evet Başlasın` 5`inin (%29) `Hayır Başlamasın` yönünde görüş belirttiklerini bildirmişlerdir. Bu farklı sonuçların katılımcı sayısı ile ilgili olduğu düşünülmektedir. Mevcut araştırmamızda müsabakaların yeniden başlatılmasını doğru bir karar olarak bulan katılımcıların korku düzeyinin düşük, yanlış bir karar olarak bulan katılımcıların ise orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Afacan ve Onağ (2020), araştırmalarında liglerin başlamasını istemeyen futbolcuların, futbolun temasa dayalı bir branş olmasından dolayı virüse maruz kalacaklarını ya da kendilerinde virüs varsa başkalarına bulaştıracakları endişesi taşıdıklarını bulmuşlardır. Bizim araştırmamızda da liglerin başlamasını istemeyen futbolcuların daha fazla COVID-19 korkusu ve stresi taşıdıkları bulunmuştur. Dolayısıyla COVID-19 korkusu yaşayan ve bundan dolayı stresli olan futbolcuların liglerin tekrar başlatılmasına karşı oldukları söylenebilir.

Ayrıca bu araştırmada katılımcıların yaşları ile COVID-19 korkusu ölçeği ve algılanan stres ölçeği ortalama puanları arasında ilişki olup olmadığına bakılmıştır. Futbolcular üzerinde yapılan bir araştırmada, katılımcıların yaşları ile psikolojik becerileri arasında anlamlı fark olduğu ve genç sporcuların daha iyi psikolojik becerilere sahip olduğu bulunmuştur (Sivrikaya ve Ozan 2020). Ayrıca, farklı bir araştırmada profesyonel düzeyde oynayan futbolcuların yaşlarının arttıkça durumluk kaygı seviyelerini etkileyen etkenlerden daha az etkilendikleri ve duygularına daha çok hâkim oldukları bildirilmiştir (Koç, 2004). Mevcut bu

araştırmanın sonuçlarına göre pandemi sürecinde katılımcıların COVID-19 korkusu puanları ve algılanan stres alt boyutları puanlarının yaşlarına bağlı olarak farklılık göstermediği ortaya çıkmıştır. Bu durumun COVID-19 pandemisinde genç futbolcular ile daha yaşlı futbolcuların aynı oranda psikolojik olarak etkilendiğini göstermektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç olarak Türkiye liglerinde profesyonel olarak oynayan futbolcuların medeni durum ve yaş değişkenine göre COVID-19 korku durumları ve algıladıkları stres düzeyleri arasında fark olmadığı, oynanılan lig değişkenine göre, süper ligde oynayan katılımcıların algıladıkları stres ve yetersiz öz-yeterlik alt boyutu algılarının TFF 2. ligde oynayan katılımcılara göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu ve futbol liglerinin yeniden başlatılması kararının yanlış olduğunu ifade eden katılımcıların korku ve stres düzeyinin, kararın doğru olduğunu ifade eden katılımcılara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Öneriler;

- Bu araştırma, COVID-19 pandemi sürecinde güncel bilgiler sunmasının yanında araştırmaya katılan katılımcıların sadece profesyonel futbolculardan seçilmesi, ve sınırlı sayıda futbolcu ile yürütülmesi, COVID-19 pandemisinden dolayı verilerin yüz yüze değil de internet ortamında yürütülmesi gibi sınırlılıklara sahiptir. Bu alanla ilgili gelecek araştırmalarda bu sınırlılıkları göz önünde bulundurup farklı araştırmalar yapılması önerilebilir.
- Ayrıca her ne kadar araştırmaya katılan futbolcuların COVID-19 korku ve algılanan stres düzeylerinin normal olduğu ortaya çıksa da, futbolcuların bireysel önlemlere dikkat etmeleri gerekmektedir.
- Futbol kulüpleri, çok sayıda test yapmak için gerekli desteği ve araçları futbolcular için sağlamalıdır.
- Ayrıca futbolcuların, diğer insanlarla ilişkilerini en aza indirmek, seyahatlerini kısıtlamak, kamu etkinliklerini sınırlamak ve genel olarak aile ortamı dışındaki kişilerle etkileşimi azaltmak gibi bir takım kişisel önlemler almaları önerilebilir.
- Bir sonraki sezon için ciddi kararlar alınıp maç esnasında virüse yakalanma riski minimuma indirilmelidir.

6. ÇIKAR ÇATIŞMASI VE ETİK KURUL ONAY

Çıkar Çatışması: Bu araştırmada herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Finans Desteği: Bu araştırmada herhangi bir finansal destek yoktur.

Etik Kurul Onayı: Bu çalışma için etik kurulu onayı Artvin Çoruh Üniversitesi Rektörlüğü, Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan 24.06.2020 tarihli 2020/9 sayılı kararla alınmıştır.

Bilgilendirilmiş Onam: Bu araştırmada, katılımcılardan internet üzerinden online bir şekilde bilgilendirilmiş onam alınmıştır.

7. KAYNAKÇA

- Afacan E. & Onağ Z. (2020).** Profesyonel Türk Futbolcularının Covid-19 Nedeniyle Ertelenen Maçların Başlaması Hakkında Görüşlerinin İncelenmesi: Nitel Bir Araştırma. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 201-221.
- Arisoy, A., Pepe O. & Karaoğlu, B. (2020).** Covid 19 Sürecinde Futbola Dönüş Öncesi Futbolcuların Durumluk Kaygı Düzeyleri İle Psikolojik Performansları Arasındaki İlişki Belirlenmesi: Isparta Örneği. *Yalvaç Akademi Dergisi*, 5(1), 55-63.
- Bao, Y., Sun, Y., Meng, S., Shi, J., & Lu, L. (2020).** 2019-nCoV epidemic: address mental health care to empower society. *The Lancet*, 395(10224), e37-e38. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(20\)30309-3](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(20)30309-3)
- Cascella, M., Rajnik, M., Cuomo, A., Dulebohn, S. C., & Di Napoli, R. (2020).** Features, evaluation and treatment coronavirus (COVID-19). In *Statpearls* [internet]. StatPearls Publishing.
- Chen, N., Zhou, M., Dong, X., Qu, J., Gong, F., Han, Y., ... & Yu, T. (2020).** Epidemiological and clinical characteristics of 99 cases of 2019 novel coronavirus pneumonia in Wuhan, China: a descriptive study. *The Lancet*, 395(10223), 507-513.
- Cohen, S., Kamarck, T., & Mermelstein, R. (1983).** A global measure of perceived stress. *Journal of health and social behavior*, 385-396. Doi: 10.2307/2136404
- Corsini, A., Bisciotti, G. N., Eirale, C., & Volpi, P. (2020).** Football cannot restart soon during the COVID-19 emergency! A critical perspective from the Italian experience and a call for action. <http://dx.doi.org/10.1136/bjsports-2020-102306>
- de Hoog, N., Stroebe, W., & de Wit, J. B. (2008).** The processing of fear-arousing communications: How biased processing leads to persuasion. *Social Influence*, 3(2), 84-113. <https://doi.org/10.1080/15534510802185836>
- Duarte Muñoz, M., & Meyer, T. (2020).** Infectious diseases and football—lessons not only from COVID-19. *Science And Medicine In Football*. Vol. 4, NO. 2, 85–86 <https://doi.org/10.1080/24733938.2020.1749422>
- Egunjobi, J. P. (2020).** The Perception of Covid-19 as a Fear Factor in the Preparation for the Pandemic Aftermath.
- Eskin, M., Harlak, H., Demirkıran, F., & Dereboy, Ç. (2013).** Algılanan stres ölçeğinin Türkiye'ye uyarlanması: güvenirlik ve geçerlik analizi. In *New/Yeni Symposium Journal*, 51(3), 132-140.
- Fraenkel, J. R. Wallen. N. E. (2000).** *How To Design and Evaluate Research in Education*. Boston: McGraw Hill.
- Frank, A., Fatke, B., Frank, W., Förstl, H., Hölzle, P., 2020.** Depression, dependence and prices of the COVID-19-Crisis. *Brain Behav., Immunity*. <https://doi.org/10.1016/j.bbi.2020.04.068>.
- Goyal, K., Chauhan, P., Chhikara, K., Gupta, P., & Singh, M. P. (2020).** Fear of COVID 2019: First suicidal case in India. *Asian Journal of Psychiatry*, 49, e101989. doi: 10.1016/j.ajp.2020.101989
- Hellewell, J., Abbott, S., Gimma, A., Bosse, N. I., Jarvis, C. I., ... van Zandvoort, K. (2020).** Feasibility of controlling COVID-19 outbreaks by isolation of cases and contacts. *Lancet Global Health*, 8(4), 488–496. [https://doi.org/10.1016/S2214-109X\(20\)30074-7](https://doi.org/10.1016/S2214-109X(20)30074-7)
- Huang, C. (2020).** Clinical features of patients infected with 2019 novel coronavirus in Wuhan, China. *Lancet*, 395, 497–506. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(20\)30183-5](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(20)30183-5)
- Huang, Y., & Zhao, N. (2020).** Generalized anxiety disorder, depressive symptoms and sleep quality during COVID-19 outbreak in China: a web-based cross-sectional survey. *Psychiatry Research*, 288, 1-6 112954. <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2020.112954>
- Karasar, N. (2015).** *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Koç, H., (2004).** Profesyonel Futbolcularda Durumluk Kaygı Düzeylerini Etkileyen Faktörlerin Değerlendirilmesi (Yüksek Lisans Tezi). Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya
- Lipsitch, M., Swerdlow, D. L., & Finelli, L. (2020).** Defining the epidemiology of Covid19 – Studies needed. *New England Journal of Medicine*, 382, 1194-1196. DOI: 10.1056/NEJMp2002125
- Liu, X., Liu, J., & Zhong, X. (2020).** Psychological State of College Students During COVID-19 Epidemic. <https://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3552814>

- Lu, R. (2020).** Genomic characterisation and epidemiology of 2019 novel coronavirus: Implications for virus origins and receptor binding. *Lancet*, 395, 565-574. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(20\)30251-8](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(20)30251-8)
- Major, B., Cozzarelli, C., Horowitz, M. J., Colyer, P. J., Fuchs, L. S., Shapiro, E. S., ... & Waldo, C. R. (2000).** *Encyclopedia of psychology*: 8 volume set.
- Mamun, M. A., & Griffiths, M. D. (2020).** First COVID-19 suicide case in Bangladesh due to fear of COVID-19 and xenophobia: Possible suicide prevention strategies. *Asian journal of psychiatry*, 51, 102073. doi: 10.1016/j.ajp.2020.102073
- Moghanibashi-Mansourieh, A. (2020).** Assessing the anxiety level of Iranian general population during COVID-19 outbreak. *Asian journal of psychiatry*, 102076. <https://doi.org/10.1016/j.ajp.2020.102076>
- Pakpour, A. H., & Griffiths, M. D. (2020).** The fear of COVID-19 and its role in preventive behaviors. *Journal of Concurrent Disorders*.
- Reardon, C.L., Hainline, B., Aron, C.M., Baron, D., Baum, A.L., Bindra, A., Currie, A., (2019).** Mental health in elite athletes: International Olympic Committee consensus statement. *Br. J. Sports Med.* 53 (11), 667-699. <https://doi.org/10.1136/bjsports2019-100715>.
- Rubin, G. J., & Wessely, S. (2020).** The psychological effects of quarantining a city. *Bmj*, 368. doi:<https://doi.org/10.1136/bmj.m313>
- Satici, B., Gocet-Tekin, E., Deniz, M. E., & Satici, S. A. (2020).** Adaptation of the Fear of COVID-19 Scale: Its association with psychological distress and life satisfaction in Turkey. *International Journal of Mental Health and Addiction*, doi: 10.101007/s11469-020-00294-0
- Shigemura, J., Ursano, R. J., Morganstein, J. C., Kurosawa, M., & Benedek, D. M. (2020).** Public responses to the novel 2019 coronavirus (2019-nCoV) in Japan: Mental health consequences and target populations. *Psychiatry and clinical neurosciences*, 74(4), 281. doi: 10.1111/pcn.12988
- Sivrikaya, M.H. & Ozan M (2020).** Futbolcuların Psikolojik Becerilerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 22(1), 1-12.
- Taşpınar, H. A. (2019).** *Farklı liglerde oynayan futbolcuların ruh halleri ile motivasyonları arasında ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir.
- TFF (2020a).** Ligler ileri bir tarihe ertelendi. Retrieved from, <https://www.tff.org/default.aspx?pageID=687&ftxtID=33181>
- TFF. (2020b).** TFF Yönetim Kurulu Kararı. Retrieved from <https://www.tff.org/default.aspx?pageID=687&ftxtID=33276>
- Wang, C., Pan, R., Wan, X., Tan, Y., Xu, L., Ho, C. S., & Ho, R. C. (2020).** Immediate psychological responses and associated factors during the initial stage of the 2019 coronavirus disease (COVID-19) epidemic among the general population in China. *International journal of environmental research and public health*, 17(5), 1729. <https://doi.org/10.3390/ijerph17051729>
- WHO (2020a).** WHO statement regarding cluster of pneumonia cases in Wuhan, China. Retrieved from. <https://www.who.int/china/news/detail/09-01-2020-who-statement-regarding-cluster-of-pneumonia-cases-in-wuhan-china>
- WHO (2020b).** **Coronavirus disease 2019 (COVID-19) situation reports.** <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/situation-reports> Date accessed: February 17, 2020
- WHO. (2020c).** Coronavirus. Retrieved from, https://www.who.int/health-topics/coronavirus#tab=tab_1
- Yalçın, Ş., Çilbir, E., Karadurmuş, N., Özet, A., & Turhal, N.S. (2020).** COVID-19 Pandemisi Döneminde Tıbbi Onkolojide Kanserli Hastaya Yaklaşım İlkeleri. *Türkiye Klinikleri COVID-19*, 1(8), 45-49.
- Zambak, Ö., Akkoyunlu, Y. (2019).** *Futbolcularda Plometrik Çalışmaların Sıçrama, Şut Hızı ve İzokinetik Kuvvet Üzerine Etkisi*. Sonçağ Matbaacılık, ISBN:978-605-258-780-5, sayfa;1
- Zambak, Ö. (2019).** Evaluation of Maximum aerobic power, shoot speed and 20m. sprint power of football players at pre-season, mid-season. *International Journal of Disabilities Sports and Health Sciences*, 2(2), 72-77.
- Zambak, Ö., & Sever, M. O. (2020).** The Effects of Explosive Strength Applied to Footballers on Some Physical and Physiological Parameters. *International Journal of Applied Exercise Physiology*, 9(5), 6-15.
- Zandifar, A., & Badrfam, R. (2020).** Iranian mental health during the COVID-19 epidemic. *Asian journal of psychiatry*, 51, 101990. <https://doi.org/10.1016/j.ajp.2020.101990>

Extended Summary

Introduction

The new coronavirus disease 2019 (2019-nCoV), known as COVID-19, was first heard in the world with a warning message from an ophthalmologist in Wuhan Province, China, to his colleagues about the presence of a new disease with symptoms similar to acute respiratory syndrome (SARS) (Landry et al., 2020). The World Health Organization (WHO) has also stated that it is an internationally concerned public health emergency (PHEIC), as the characteristics of this new epidemic are unknown and have a far-reaching impact on people (Liu, Liu, & Zhong, 2020), and declared it to be a pandemic (WHO, 2020a). This decision has caused concern in many countries, including Turkey. Despite all these precautions, the fact that the number of cases and deaths related to the COVID-19 pandemic cannot be controlled and the time to control the epidemic cannot be predicted (Bao et al. 2020; Zandifar and Badrfam, 2020) is a key to preventing spreading in all sports competitions, especially football. It was thought to be a factor and it was decided by many country federations to play the matches without spectators (Duarte Muñoz and Meyer, 2020). Especially in the football branch, which has turned into a big economy with its income of millions of dollars, the positiveness of the COVID-19 test of many football players has caused reactions in the sports world (Corsini et al. 2020) and football competitions have been postponed all over the world except a few countries.

In the light of these explanations; It is the hypothesis of this research that the COVID 19 pandemic process will negatively affect athletes' psychology. However, when the literature is analyzed, most of the early researches carried out the genomic features (Lu, 2020; Cascella et al. 2020) of the virus, epidemiology, clinical features (Huang, 2020; Chen, 2020), and psychological effects (Huang and Zhao, 2020; Rubin and Wessely, 2020) focuses on detecting. However, in this process, researches towards professional footballers were not encountered. In this context, the purpose of the research, Covidien 19-pandemic period in the league footballer who played in Turkey is to determine the level of fear and anxiety.

Method

This study is a descriptive research. 65 participated in the study who played professional soccer in Turkey. The ages of the participants vary between 18 and 39. Participants were included in the study by using "easy sampling method". "Ethics Committee Approval" was obtained from Artvin Coruh University before the research. The data were collected voluntarily and via an online survey created on the internet. Participants were reached between 01-30 June 2020 and informed consent forms were received electronically. The COVID-19 Fear Scale and Perceived Stress Scale were used in the study. T-test and one-way ANOVA test were used in the analysis of the data

Findings, Discussion and Results

61.5% of the participants are single and 38.5% are male. 15.4% of them play football in the super league, 46.2% in the TFF 1st league and 38.5% in the TFF 2nd league. 35.4% of the participants stated that TFF's decision to restart football competitions during the COVID-19 pandemic process was correct, while 64.6% stated that it was wrong. In addition, it was found that the fear and stress levels of the participants were moderate due to COVID-19 it was revealed that there was no difference between single and married participants' fear of COVID-19 and the stress they perceived. According to the leagues, there was a statistically significant

difference between the stress scores perceived against football players playing in the TFF 2nd league and the insufficient self-efficacy perception scores. It was revealed that the level of fear and stress of the participants, who stated that the decision to restart football leagues in the pandemic process was wrong, was higher than the participants who stated that the decision was correct. It was found that COVID-19 fear scores and perceived stress scores did not differ depending on their age.

Within the scope of the research, it was investigated whether the fear and anxiety scores of the participants differed in terms of marital status, and it was found that both the married and single participants' COVID-19 fears and the perceived stress were moderate. In addition, there was no significant difference between the two groups. In a study conducted before the COVID-19 pandemic, no significant difference was found in the mood levels of the footballers according to their marital status (Taşpınar 2019). Our research is similar to the results of this research. Therefore, it can be said that the COVID-19 pandemic has no significant effect on married or single players.

According to another variable, the variable of the league, the stress and inadequate self-efficacy scores perceived by the participants playing in the super league were found to be significantly higher than the participants playing in the TFF 2nd league. In the Covidien-19 process, Turkey in a study conducted on footballers playing in amateur leagues, between psychological performance levels with situational anxiety levels of amateur footballers have emerged positive low-level relations (Arisoy et al. 2020). The results of this research are in line with our research results. It can be said that football players playing in lower leagues experience more anxiety.

As a result of professionally playing football in Turkey leagues according to marital status and age variables Covidien-19 horror situation and perceive no difference between stress levels, according to the played in the league variable, perceived by participants playing in the big leagues stress and inadequate self-efficacy subscale perception TFF 2. league It was found that the level of fear and stress of the participants, who stated that the decision of restarting football leagues was wrong compared to the participants who played, was higher than the participants who stated that the decision was correct.

How to cite: Cifci, F., Demir, A., (2020). Examination of Covid-19 Fear and Anxiety Levels of Turkish Football Players in the Covid-19 Pandemic. *Journal of Sport and Recreation Researches* 2020; 2(SI1):26-38